

Sociale Agenda Limburg 2025

Rapportage Limburg Positief Gezond: periode april - augustus 2018

Doel van deze notitie

In deze notitie informeren wij u over de manier waarop gemeenten, (maatschappelijke)organisaties, (georganiseerde) burgers en netwerken over de verschillende domeinen met Positieve Gezondheid in de praktijk aan de slag zijn in het eerste jaar van Limburg Positief Gezond (met name de periode april – augustus 2018). Deze notitie is niet uitputtend. Het is een bloemlezing van activiteiten en ontwikkelingen die in Limburg plaatsvinden.

Inleiding

De beweging Limburg Positief Gezond is medio 2017 gestart en is inmiddels een jaar op weg. Steeds meer is zichtbaar dat Positieve Gezondheid in Limburg een echte beweging is geworden met een eigen dynamiek in de provincie. In het Plan van Aanpak 'Limburg Positief Gezond' wordt gesproken over een periode van 9 jaar om van Limburg de 1e Positief Gezonde Provincie te maken; dit is nodig om een cultuurverandering en een trendbreuk in arbeidsparticipatie en gezondheidsachterstand te realiseren. De gewenste trendbreuk in Limburg is nodig om tot een ander gedrag te komen. Van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag, met als ambitie een vitaler Limburg. Geconstateerd kan worden dat de beweging van Limburg Positief Gezond voorspoedig verloopt. Duidelijk is dat Limburg in die beweging voorop loopt: landelijk wordt Limburg ook als koploper gezien. De route van inspireren, verbinden en versnellen heeft behoorlijk wat in gang gezet met als doel: Limburg Positief Gezond!

Vanuit het nieuwe denken is doen zijn we aan het pionieren, experimenteren en innoveren. Samen met betrokken partijen uit verschillende domeinen tonen we lef en bestuurlijke moed om dit proces samen aan te gaan. Positieve Gezondheid vindt u in vele vormen terug in de beweging die in Limburg gaande is. Het Actiecentrum Limburg Positief Gezond speelt hierin een inspirerende, verbindende en faciliterende rol. Het Actiecentrum is gesitueerd als virtuele organisatie en heeft een telefoonnummer (+31 6 11141893), een emailadres (info@limburgpositiefgezond.nl), een website (www.limburgpositiefgezond.nl), een Facebook- (limburgpositiefgezond) en een Twitteraccount (@LimburgPG). Een periodieke nieuwsbrief is ontwikkeld. De publiciteit is verzorgd in het huis aan huis blad Burgerkracht over Positieve Gezondheid (oplage ca. 450.000), o.a. over de gezonde moestuin, het inzetten van Positieve Gezondheid bij buurtzorg, persoonlijke ervaringsverhalen van Limburgers. Diverse artikelen zijn gepubliceerd in de digitale nieuwsbrief burgerkracht@ctueel, o.a. artikel over actieve vrijwilligers binnen Positieve Gezondheid, persoonlijk verhalen over gezondheid en aandacht voor de inspiratiesessies.

Vanaf de start in oktober 2017 met de verschillende sociale media zien we het volgende beeld:

- er waren in totaal 9.750 bezoekers, die goed waren voor ruim 15.000 sessies;
- de stroom bezoekers is redelijk constant;
- zo'n 4.500 bezoekers kijken op desktop en zo'n 2.600 op mobiel of tablet;
- 258 mensen volgen Facebook actief;
- Twitter kent 633 volgers, een groep die gestaag groeit;
- LinkedIn kent 213 actieve volgers en een PG-groep van circa 35 leden;
- er zijn 724 mensen geabonneerd op de nieuwsbrief.

Aanjagen en inspireren (periode 2017-2019)

Om professionals en burgers bekend te maken met de uitgangspunten van Positieve Gezondheid heeft het Actiecentrum Limburg Positief Gezond ook in de afgelopen periode lezingen, workshops, trainingen en inspiratiebijeenkomsten georganiseerd. Deze activiteiten passen bij het karakter dat de periode 2017 – 2019 kenmerkt: aanjagen en inspireren.

Lezingen

- 7 directeuren van de GGD'en van Zuid-Nederland zijn op een tweedaagse bijeenkomst geïnformeerd over de Sociale Agenda Limburg 2025 en de beweging Limburg Positief Gezond;
- aan Encare Arbozorg is een lezing gegeven om arbeidsreïntegratie en begeleiding van werknemers vanuit Positieve Gezondheid vorm te geven;
- bij de opening van Funqio in het Gezondheidscentrum Huis van Noord in Venlo zijn 80 genodigde werkgevers bekend gemaakt met Positieve Gezondheid en wat dit voor de vitaliteit van hun medewerkers kan betekenen;
- op het congres Toekomstmuziek voor anderhalvelijnszorg zijn op 28 maart aan 100 deelnemers de resultaten toegelicht van de pilots anderhalvelijnszorg en het belang van deze proeftuinen gebaseerd op Positieve Gezondheid;
- een lezing via video-conferencing is gegeven aan een publiek van 30 geïnteresseerde studenten en docenten, op een mini-symposium duurzame inzetbaarheid voor bedrijven regio Limburg, georganiseerd op 5 april door studenten van de Zuyd Hogeschool;
- ruim 100 verpleegkundige studenten van de Zuyd Hogeschool zijn op 10 april meegenomen in het concept Positieve Gezondheid als onderdeel van hun curriculum verpleging en verzorging;
- vrijwilligers en betrokkenen van 't Laefhoês in America waren op 25 april uitgenodigd omdat het gezondheidscentrum de stap wil zetten naar de gemeenschap;
- in mei is een lezing gegeven aan 25 ZZP'ers die geïnspireerd waren door Positieve Gezondheid en daar in hun beroepspraktijk mee aan de slag willen;
- 200 geriatrisch artsen en verpleegkundigen kregen op het congres van de Geriatric Giants op 31 mei in Kasteel Rijckholt een eerste kennismaking met Positieve Gezondheid;
- KBO Limburg heeft haar jaarvergadering op 13 juni gewijd aan de relatie Positieve Gezondheid en eenzaamheid. Deze bijeenkomst voor 250 bestuurders van de Limburgse afdelingen was bedoeld om de kaderleden te inspireren om Positieve Gezondheid uit te dragen aan de leden van de afdelingen;
- op een landelijk congres van de Christelijke Mutualiteit in België op 1 juni zijn meerdere presentaties van leden van het Actiecentrum aan 400 deelnemers gegeven over de Limburgse aanpak en de betrokkenheid van de zorgverzekeraar: <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/05/25/christelijk-ziekenfonds-pleit-voor-positieve-gezondheid> (zie verder bij internationalisering);
- tijdens een werkbezoek is een Japanse delegatie geïnformeerd hoe de Provincie Limburg Positieve Gezondheid inzet om Limburg vitaler en gezonder wil maken (zie verder internationalisering);
- tijdens een werkbezoek van een Italiaanse delegatie van 17 ziekenhuisdirecteuren en artsen is verteld hoe de Provincie de Sociale Agenda Limburg uitvoert met Positieve Gezondheid als uitgangspunt (zie verder internationalisering).

Vanuit allerlei sectoren van de samenleving komen vele verzoeken binnen voor lezingen over Positieve Gezondheid. Een eerste introductie is vaak de aanzet tot een verdere kennismaking met en zelfs implementatie van het gedachtegoed Positieve Gezondheid. Het Actiecentrum probeert zoveel mogelijk aan deze verzoeken tegemoet te komen. Deze lezingen worden op maat gegeven.

KBO Limburg is een voorbeeld van een stapsgewijze introductie van het concept Positieve Gezondheid in de eigen organisatie en naar de achterban. Begeleid door het Actiecentrum is een stappenplan opgesteld om een format te ontwikkelen dat in elke regio gebruikt kan worden, ingevuld met praktijkvoorbeelden uit die regio. Op die manier wordt het concept verspreid via de afdelingen. Inmiddels is een verzoek bij het Actiecentrum binnengekomen van de KBO-afdeling Wanssum (gemeente Venray) voor een lezing over Positieve Gezondheid waar zij de gemeenschap bij willen betrekken. Ook bij Buddyzorg is de lezing/workshop de eerste aanzet geweest tot een langer traject, waar het Actiecentrum met vrijwilligers aan de slag gaat hoe ze Positieve Gezondheid zelf vorm geven in hun vrijwilligerswerk.

Workshops

- 14 vrijwilligers zijn geschoold om de workshop Positieve Gezondheid en IK Positief Gezond, die door Burgerkracht Limburg is ontwikkeld, te kunnen verzorgen. Deze trainers worden door medewerkers van Burgerkracht ondersteund en begeleid. Voor deze vrijwilligers is een terugkombijeenkomst georganiseerd, een tweede staat gepland. Vanwege de toenemende aanvragen, worden er ook gesprekken gevoerd met mogelijke nieuwe trainers. Er zijn ongeveer 16 workshops inmiddels verzorgd aan diverse groepen Limburgers. De aanvragen blijven toenemen;
- op de zorgstrategieconferentie van het MUMC+ op 20 april, waarin de voorzitter van de Raad van Bestuur het belang van Positieve Gezondheid benadrukt en de opgave van het MUMC voor de gezondheid van de populatie van Limburg. De workshop Positieve Gezondheid was bedoeld als eerste kennismaking aan medisch specialisten en verpleegkundigen;
- aan Rendiz is een workshop gegeven met 25 deelnemers om Positieve Gezondheid toe te passen in de praktijk;
- de netwerkdag van het Huis voor de Zorg op 7 juni was geheel gewijd aan burgerkracht in Limburg. Alle 150 deelnemers namen deel aan een workshop Positieve Gezondheid;
- aan een brede vertegenwoordiging van 25 ambtenaren en twee wethouders van de gemeente Kerkrade is op 19 juli een lezing en workshop gegeven. Bedoeld om integraal de beleidsvoering vorm te geven op basis van Positieve Gezondheid.

Het Actiecentrum voldoet veelvuldig aan de vraag voor workshops. Op verzoek van organisaties worden deze op maat gegeven, vaak als aanzet tot een verdiepend traject om PG breed in de organisatie te implementeren.

Inspiratiebijeenkomsten:

Vanaf de start van de beweging Limburg Positief Gezond vinden iedere maand drie inspiratiebijeenkomsten plaats. Hierin wordt het concept van Positieve Gezondheid vanuit verschillende domeinen belicht. De bijeenkomsten zijn vrij toegankelijk voor iedereen die zich op de uitgangspunten van Positieve Gezondheid wil oriënteren. De eerste maandag van de maand vindt de bijeenkomst in Zuid-Limburg plaats, de tweede maandag in Midden-Limburg en de derde maandag in Noord-Limburg. Van elk thema wordt een filmpje gemaakt dat via de website en Facebookpagina gedeeld wordt. De inspiratiebijeenkomsten laten een toenemend aantal bezoekers zien. Ook hier ontstaan contacten die leiden tot een verbinding tussen mensen en projecten. Steeds plaatsen we naast een expert in zijn/haar vakgebied een spreker die een lokaal voorbeeld presenteert:

- in april is de nieuwe GGZ belicht. Hoogleraren Philip Delaspaul en Jim van Os lichten het door hen bedachte concept van de nieuwe GGZ toe: <https://www.youtube.com/watch?v=Q7Yk7w2ebp4>;

- in mei stond het HR-beleid centraal. Veel organisaties realiseren zich dat verandering van visie begint bij verandering van de *mind set* van hun medewerkers. Hoe dat mogelijk is deed Bart van Dolderen van Zuyd Hogeschool uit de doeken: https://www.youtube.com/watch?v=4SvbEjpNp_0;
- in juni werd Positieve Gezondheid toegelicht aan de hand van complexe hulpverleningssituaties door Theo Hendrickx. <https://www.youtube.com/watch?v=pbgoWjP00BY>.

Jongeren

Een belangrijke doelgroep zijn jongeren. Er is een plan van aanpak opgesteld samen met enkele jongeren voor het inzetten van *social media* om de deze doelgroep te bereiken. Een manier hiervoor is een periodiek *vlog* van jongeren over Positieve Gezondheid. Deze bevat een oproep om jonge ambassadeurs te werven die gaan *vloggen*, met het doel andere jongeren te laten zien dat gezondheid meer is dan niet ziek zijn. Kortom, wat zorgt er voor dat jij je als jongere goed voelt (of minder goed) en hoe kun je andere hiermee inspireren? Het is een online platform voor en door jongeren. De pagina is begin juli gelanceerd en de werving voor jonge ambassadeurs is gestart. Er is ook een Facebook-pagina ingericht: UP-Limburg (<https://www.facebook.com/UpLimburg>).

Just Young maakt boeken en agenda's voor, door en over jongeren met allerlei onderwerpen die betrekking hebben op de jeugd. Just Young is voor het vijfde jaar op rij uitgedeeld aan jongeren in Midden-Limburg: een kleurrijk DoeBoek voor jongeren (groep 1 en 2 van het voortgezet onderwijs) en de schoolagenda voor kinderen (groep 7 en 8 van de basisonderwijs). Dit jaar zijn er pagina's opgenomen met informatie over Positieve Gezondheid: <https://www.weertdegekste.nl/2018/06/agenda-en-doeboek-just-young-uitgereikt-fotos/?cn-reloaded=1>. In totaal bereikt Just Young daarmee rond de 8000 kinderen. Beide uitingen zijn voor de zomervakantie rondgebracht naar de scholen.

Een jongere met veel invloed op sociale media in Just Young is de inmiddels populaire YouTuber Emma Keuven. Met haar YouTube kanaal heeft ze inmiddels 120.000 abonnees en op instagram meer dan 80.000 volgers. In Just Young speelt zij een grote rol. De populariteit van Just Young stijgt jaarlijks en daarom is het dit jaar voor het eerst ook in meerdere plaatsen uitgegeven waaronder Weert, Nederweert, Roermond, Roggel, Stramproy, Tungalroy en Budel.

Beweging Limburg Positief Gezond, toepassing in de praktijk

Ambassadeurs

Ambassadeurs zijn mensen die iets meer willen of al bezig zijn met Positieve Gezondheid. Dezen vormen een netwerk dat we inzetten om Positieve Gezondheid uit te dragen. Inmiddels zijn er 30 ambassadeurs. Ze komen elke 6 weken bij elkaar om ervaringen te delen en elkaar te informeren over de aanpak van Positieve Gezondheid in hun eigen praktijk.

De ambassadeurs zijn op allerlei manieren actief om het gedachtegoed uit te dragen:

- *Vanuit mijn eigen organisatie en met Noaberschap en met Coalitie 0.1 (verbinding tussen vrijwilligers en 1^e lijnszorg), zijn we volop actief met Positieve Gezondheid. Leggen via toneelstukjes en filmpjes uit wat een huisarts en patiënt kunnen doen met PG, omdat daar nog steeds heel veel onduidelijkheid over bestaat.*
- *Ik probeer er overal waar ik ben en met wie ik ook praat PG te benoemen, uit te leggen en vooral aan te geven dat het m.i. een manier van kijken naar het leven/gezondheid is. Een manier waarbij de mens zelf aangeeft wat wel kan, lukt, gelukkig, tevreden, onafhankelijk maakt. Een manier waarbij de*

- hulpverlener niet oplost maar luistert, begeleidt, motiveert. De mens motiveren om niet achterover te leunen maar zelf actief betrokken te zijn bij het verbeteren van zijn algemeen welbevinden.*
- *In de tandartspraktijk moet ik als hulpverlener nog steeds een hoop oplossen, echter het hele preventie stuk valt goed onder Positieve Gezondheid. Daar is een gesprek over hoe de mens naar zijn mond en zijn mond in relatie tot zijn algemene gezondheid kijkt belangrijk. Wat gaat goed, wat lukt om dagelijks te doen, wat betekent de mond en een gezond gebit voor de mens en voor zijn plek in de maatschappij etc.*
  - *Binnen de zorgorganisatie waar ik werkzaam ben ga ik een Bootcamp-light met rollers geven samen met Olga Commandeur waarin ik Positieve gezondheid aan bod laat komen. Maar ook in de praktijk wordt het uitgangspunt "uitgaan van positieve gezondheid en niet van de kwetsbaarheid/ziekte" verweven. De sportactiviteit gaat plaatsvinden op 15 september a.s.*
  - *In de gemeente Beesel voeren we per 1 september Welzijn op Recept in op basis van Positieve Gezondheid. Het betreft een samenwerking tussen Huisartsenpraktijk Pro Vita, Welzijnsorganisatie en de Gemeente Beesel.*
  - *Het staat bij mij ook nog op de planning om PG onder de aandacht te brengen binnen de diabeteszorg in Limburg. Als ervaringsdeskundige weet ik als geen ander hoe fijn het is om in de spreekkamer het niet alleen maar over de bloedsuikerwaardes te hebben.*
  - *Ik heb bijeenkomsten georganiseerd voor lesgevers sport en bewegen voor senioren. In Melderslo, Roosteren en Valkenburg. De lesgevers zijn op de hoogte van Positieve Gezondheid, maar hebben niet de mogelijkheid om met het spinnenweb aan de slag te gaan in hun lessen. Maar doel van de bijeenkomsten was ook bewustwording!*

(Regionale) samenwerkingsverbanden

Noordelijke Maasvallei: in de Noordelijke Maasvallei vervult sinds 2013 Syntein de rol van netwerkregisseur en aanjager als het gaat om Positieve Gezondheid. Syntein heeft een netwerk opgericht dat iedere maand groeit in belang en omvang. Achterliggend idee is om gezondheid een verantwoordelijkheid van iedereen te maken. Vanuit deze visie ontstaan veel initiatieven:

- Positieve Gezondheid biedt niet alleen kansen voor patiënten, cliënten en burgers, maar ook voor professionals in zorg, welzijn en wonen. Zo stelt bijvoorbeeld een huisartsengroep Positieve Gezondheid centraal in de spreekkamer, geven verschillende organisaties positief gezondheidsbeleid een structurele plek in hun beleid en zoeken bewoners naar mogelijkheden om samen oud te worden. Samen leren, experimenteren, elkaar vinden en verbinden zijn daarbij belangrijke uitgangspunten. <https://www.syntein.nl/innovatie-in-zorg/positieve-gezondheid>
- In alle bibliotheken in de regio Noordelijke Maasvallei hebben de workshops 'de rode draad' plaatsgevonden. Dit om inwoners in staat te stellen kennis te maken met het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. Nu volgt een verdiepingsslag. In de komende twee jaar worden in alle bibliotheken drie workshops gegeven met thema's die door inwoners zijn aangedragen. Het eerste thema is 'goed slapen'. Deze workshops worden begeleid door een huisarts. <https://www.biblioplus.nl/nieuws/positieve-gezondheid.html>

Gezondste Regio 2025: de Gezondste Regio motiveert, faciliteert en ondersteunt mensen om samen en op een gezonde manier een prettig woon-, werk- en leefomgeving te creëren. Binnen de Gezondste Regio 2025 staat Positieve Gezondheid centraal: het brengt mensen in contact met hun kracht in plaats van hun zwakte. Focuspunten van GR2025 zijn: het gedachtegoed van Positieve Gezondheid verspreiden door digitale en fysieke ontmoetingsplekken; onderzoeken wat er leeft in Noord-Limburg en

daar op anticiperen; nieuwe regionale partners verbinden aan GR2025 om het netwerk verder te ontwikkelen. <https://www.gezondsteregio2025.nl/over-ons/missie-visie>

Een voorbeeld van fysiek ontmoeten is het Gezondheidscafé. Op 17 april is het Actiecentrum Limburg Positief Gezond met de bezoekers in dialoog gegaan over het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. Er waren 30 tot 40 personen aanwezig.

Weert Positief Gezond: met Weert Positief Gezond wil het platform Weert in beweging Weertenaren inspireren en faciliteren voor een gezonde en hoge kwaliteit van leven. Weert Positieve Gezondheid biedt voor bedrijven en de zorg- en welzijn sector een gereedschapskoffer met hulpmiddelen, materialen en werkvormen om Positieve Gezondheid in de praktijk toe te passen.

https://www.beweeqnet.nl/weert/positief_gezond/algemeen. In de Week van de Positieve Gezondheid vindt op 8 november het symposium Weert Positief Gezond plaats.

HeerlenSTAND-BY!: Heerlen STAND-BY! is een corporatie van een aantal zorg- en welzijnsorganisaties die ondersteuning biedt aan alle inwoners van Heerlen. Heerlen STAND-BY! verzorgt alle Wmo-ondersteuning voor de gemeente Heerlen. De sociale buurtteams, die onderdeel zijn van Heerlen STAND-BY!, staan klaar voor alle vragen op gebied van zorg en ondersteuning. Er is maar één organisatie voor burgers die alle zorg en hulp biedt. Veel professionals uit allerlei disciplines werken nauw samen. Voor zorg is geen indicatie meer nodig, waardoor de hulp sneller kan starten en meer op maat aangeboden kan worden. In Heerlen STAND-BY! wordt gewerkt vanuit het principe van Positieve Gezondheid en de professionals worden getraind in het werken met Positieve Gezondheid.

<https://www.heerlenstandby.nl>.

Project Gemeenschapszorg Noord Limburg is een gezamenlijk project van de 7 Noord- Limburgse gemeenten. Het doel van dit project is het vergroten van de maatschappelijke participatie en het duurzaam maatschappelijk actief zijn van nieuwkomers/statushouders. Door maatschappelijk actief te zijn hebben de statushouders het gevoel daadwerkelijk erbij te horen, hetgeen bijdraagt aan een verbetering van de Positieve Gezondheid van inwoners. Tevens wordt door het elkaar en elkaars cultuur beter leren kennen het onderlinge respect en begrip naar elkaar toe vergroot.

www.gewoongoedsamenleven.nl

Gemeenten

- Voerendaal was één van de eerste gemeenten in Limburg die Positieve Gezondheid in haar gemeentelijk beleid heeft uitgevoerd. Met Hart voor Voerendaal startte zij in 2017 een bewustwordingscampagne voor haar burgers en enthousiasmeerde zij verenigingen en vrijwilligersorganisaties om Positieve Gezondheid in alle facetten uit te dragen. Dit doet ze door aan te sluiten bij de doelen en activiteiten van deze verenigingen. <http://www.hartvoorvoerendaal.nl>;
- in de wijk Geleen-Zuid van Sittard-Geleen vindt een grote herstructurering in het vastgoed plaats. De gemeente Sittard-Geleen grijpt dit aan om ook een sociale vernieuwing te introduceren. Samen met partijen wil zij Positieve Gezondheid als ordeningskader gebruiken om de wijk te herstructureren. Met de woningbouwcorporatie, welzijns- en zorgorganisaties en de GGD is daarom een samenwerkingsproject gestart. Gekeken wordt of Positieve Gezondheid als wijkmodel voor deze grootscheepse operatie als kader kan dienen. Als denkexercitie heeft de gemeente haar gemeentelijke begroting gescand op uitgaven in relatie tot de domeinen van Positieve Gezondheid. Het bleek dat veel geld naar domeinen gaan (dagelijks functioneren) die voor veel mensen niet de

belangrijkste zijn. Aan zingeving en kwaliteit van leven wordt weinig geld uitgegeven in de ondersteuning van burgers;

- op verzoek van de gemeenteraad en is in Roermond een expertmeeting met ruim 70 deelnemers georganiseerd om een nieuw preventie- en gezondheidsbeleid te formuleren. Als vervolg hebben drie gesprekstafels plaatsgevonden met presentaties van het Institute for Positive Health. Positieve Gezondheid wordt breed gedragen en is onderdeel geworden van het gezondheidsbeleid. Zorg en ondersteuning opzetten dichtbij de inwoners, zodat deze bewust worden wat het is om gezond te leven. Zo wil de Gemeente Roermond het preventie- en gezondheidsbeleid organiseren, samen met de professionals en vrijwilligers uit de gezondheids- en welzijnszorg. De ambitie is dat deze tot stand komt in samenwerking met inwoners van Roermond, andere gemeentelijke afdelingen en externe partners. Het doel is een gezonder en vitaler Roermond.
<https://www.roermond.nl/organisatie/BS/welzijn/Gezondheid/Verslag%20gesprekstafels%20positieve%20gezondheid.pdf>;
- de gemeente Kerkrade wil integraal beleid enten op het model van Positieve Gezondheid. In een sessie met ambtenaren uit heel diverse domeinen (planologie, Wmo, HR, strategie, stadsbeheer) en wethouders (portefeuilles jeugd- en jongerenwerk, jeugdhulp, wijkgericht respectievelijk ouderenbeleid, volksgezondheid en wijkontwikkeling) werd onder leiding van de GGD Zuid Limburg een workshop verzorgd over Positieve Gezondheid;
- in de gemeente Gennep is aan raadsleden een introductie gegeven over wat Positieve Gezondheid inhoudt. Er werden 10 lokale initiatieven gepresenteerd die zich elk op een eigen manier inzetten voor preventie en Positieve Gezondheid. Deze avond is positief ontvangen door de raadsleden. Het vervolg is dat er in Gennep de beweging wordt gestart om een lokaal netwerk op te richten van gezondheidspartners in de brede zin van het woord.

Alle gemeenten in Limburg hebben Positieve Gezondheid opgenomen in hun regionale en lokale gezondheidsbeleid. Ook in veel coalitieprogramma's heeft het concept Positieve Gezondheid een plek gekregen. Elke gemeente gaat daar op haar eigen manier mee om. De implementatie in bestaand beleid of de introductie in nieuw beleid moet nog vorm krijgen; gemeenten zijn druk doende daar invulling aan te geven. In een aantal gevallen wordt daarvoor naar de GGD'en of naar het Actiecentrum gekeken.

Sport en bewegen / gezonde leefstijl

- Sportvisie Limburg Noord is een samenwerking tussen zeven gemeenten, die het doel hebben om samen koploper te worden als groenste en gezondste regio. Daarvoor is een regiovisie ontwikkeld; samen met partners uit onderwijs, kinderopvang, zorg, welzijn, gezondheid, bedrijfsleven en sport. Vanuit deze gezamenlijke sportvisie wordt in Noord-Limburg ingezet op Positieve Gezondheid. Bewegen is daarvoor basisvoorwaarde. Bewegen is namelijk niet alleen gezond, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan sociale participatie en zelfredzaamheid. Sport en bewegen wordt gezien als middel om de kwaliteit van leven en wonen in de regio te verbeteren;
<http://www.wijzinkoplopers.nl/nieuws/laatste-nieuws/heel-gennep-doet-mee>
- Gezondste Regio 2025: de sportregio Noord-Limburg, en de GGD Limburg-Noord willen samen met de voortgezet onderwijs een kentering teweeg brengen. Samen met het voortgezet onderwijs de stip op de horizon bepalen waarbij de schooljeugd blijft bewegen, een gezonde leefstijl heeft en lekker in hun vel zit. Het streven is met de jeugd de gezondste regio van Nederland te worden. Dit gebeurt volgens de filosofie van Positieve Gezondheid. De startbijeenkomst wordt georganiseerd in de Week van Positieve Gezondheid;

- bij Den Hulstercollege heeft een pilot plaatsgevonden bij alle leerlingen van de onderbouw met het inzetten van de kindtool Positieve Gezondheid. Tijdens het mentoruur hebben de leerlingen met behulp van de app de test ingevuld. Leerlingen konden met de mentor in gesprek gaan.

Zorgorganisaties:

- Het MuMC+ heeft in haar visie het concept Positieve Gezondheid omarmd en wil daarmee een grote stap zetten in het anders naar hun patiëntenpopulatie kijken. De Raad van Bestuur heeft de ambitie uitgesproken het eerste universitair medisch centrum te willen zijn. In een lunchlezing is op 22 maart 2018 voor meer dan 100 artsen en verpleegkundigen het concept Positieve Gezondheid toegelicht. (<https://limburgpositiefgezond.nl/limburg>). Op de zorgstrategieconferentie van 20 april 2018 heeft het Actiecentrum een workshop verzorgd. De Raad van Bestuur is zich ervan bewust dat de introductie van Positieve Gezondheid in een academisch ziekenhuis verder voert dan de bejegening van de patiënt; ook de professional en ziekenhuisorganisatie zelf zal moeten veranderen.
- In VieCuri in Venlo is een samenwerking ontstaan tussen het ziekenhuis, Vincent van Gogh, Cohesie, de Zorggroep, Burgerkracht Limburg, PxZorg genaamd. PxZorg beoogt om de patiënt als persoon te beschouwen, preventie in de populatie te bevorderen, participatie te verbeteren, met partners samen te werken en de professionele prestatie te verbeteren. Positieve gezondheid loopt als een rode draad door deze P's heen. PxZorg heeft contact gezocht met het Actiecentrum om een intensieve samenwerking aan te gaan. In eerste instantie lijkt scholing van professionals een gezamenlijke behoefte binnen alle initiatieven. <https://mccpxzorg.nl/wat-is-pxzorg>
- De ouderenverpleegkundigen van het dementie ketenteam in de Noordelijke Maasvallei zetten inmiddels bij twee derde van de cliënten het gespreksinstrument Positieve Gezondheid in. Ook is bij de ouderenverpleegkundigen steeds meer aandacht voor het beleggen van de regie bij het steunsysteem. De regie wordt niet automatisch meer overgenomen door de ouderenverpleegkundige.
- In het beleid van de landelijke vereniging voor dementie netwerken is Positieve Gezondheid opgenomen. Ook in de zorgstandaard dementie komt Positieve Gezondheid terug. Evenals in de functieprofielen voor ouderenverpleegkundige.
- Stichting Mens achter de Patiënt (MAP) is een jonge organisatie die zich inzet om zorgprofessionals (artsen en verpleegkundigen) in opleiding te leren de patiënt centraal te stellen door empathie onderdeel te maken van het hulpverleningsproces. Stichting MAP heeft een kort onderwijsprogramma ontwikkeld met als doel om de zorg mensgerichter te maken. In korte tijd is dit programma uitgebreid van 220 studenten geneeskunde in het academische jaar 2017-2018 naar 800 studenten MBO, HBO en WO (ROC Leeuwenborgh, Gilde Opleiding, Zuyd Hogeschool en Maastricht University) in het academische jaar 2018-2019. Positieve Gezondheid is in deze cursus een integraal onderdeel. <https://www.mensachterdepatient.nl>.

De beweging Limburg Positief Gezond vindt weerklank bij steeds meer zorgorganisaties. Veel zorg- en welzijnsorganisaties zien dat Positieve Gezondheid een bijdrage levert aan het daadwerkelijk verbeteren van de gezondheid van hun cliënten/patiënten en van de populatie als geheel. Dat vergt wel een radicale andere manier van kijken naar mensen en hun ziekten of beperkingen. Het betekent ook dat de werkprocessen van de professional en daarmee de organisatieprocessen moeten veranderen wat ver kan gaan en zelfs de grenzen van het Nederlandse zorgsysteem raken. Gedacht kan worden aan de financieringssystematiek, de indicaties voor de Wmo, de ruimte voor professionals voor hun handelen en de tijd die ze hebben voor patiënten/cliëntencontacten.

Gezondheidscentra

- 't Laefhoês in America (gemeente Horst aan de Maas) is een initiatief van betrokken burgers die bouwen aan een levensloopbestendig dorp. Huisarts Jan van Dongen was initiator van een gezondheidscentrum waarin niet alleen zorg maar ook welzijn centraal zou moeten staan. Veel meer dus dan een bedrijfsverzamelgebouw. Zoveel mogelijk willen ze hier de bewoners van America bij betrekken. De ambitie van America is om een levensloopbestendig dorp te worden. Daarbinnen wil 't LaefHoês het centrum voor welzijn en gezondheid zijn. Positieve Gezondheid kan hieraan bijdragen. In samenwerking met het Actiecentrum wordt gekeken hoe dit het beste kan gebeuren. <https://www.laefhoes.nl/> , <http://www.gezondheidscentrum-america.nl>
- Huisartsenpraktijk Afferden is al langere tijd bezig met implementatie van Positieve Gezondheid in de praktijk. Een kwart minder verwijzingen naar het ziekenhuis, dat is het resultaat van de nieuwe manier van werken. De huisartsen nemen meer tijd voor een consult, en vragen nadrukkelijk naar het sociale leven van de patiënt. Daardoor werden 25 procent minder patiënten doorgestuurd naar het ziekenhuis. <https://limburgpositiefgezond.nl/een-kwart-minder-verwijzingen>
Het project in Afferden krijgt het komende jaar een vervolg in twee huisartsenpraktijken (Sint Anthonis en Gennepe). Zij worden hierin begeleid door Syntein. Minister Bruins heeft een bezoek aan de huisartsenpraktijk in Afferden gebracht. Onderwerp van gesprek is het werken met Positieve Gezondheid, wat levert het de praktijk en de patiënten op.
- Stichting Gezond Munstergeleen richt zich op het verbeteren van het welzijn en de gezondheid van inwoners van Munstergeleen e.o. Met projecten op het gebied van gezonde voeding en beweging, wordt samen gewerkt aan verbinding en sociale cohesie. Daarbij gaan ze uit van het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. Huisartsenpraktijk Hartje Dorp in Munstergeleen is gestart met een moestuin. Het is een bijzondere manier om de wijk nóg gezonder te maken. Sinds maart ligt er een groentetuin in de tuin van het gezondheidscentrum. De tuin wordt verzorgd door vrijwilligers en zij organiseren activiteiten voor buurtbewoners. Op de plek van de speelplaats van de oude kleuterschool is in het voorjaar van 2018 een 'dorpsgaard' verzeen. Een oase voor plant en dier en een plek die Munstergelaeners verbindt door fruitbomen, plukstruiken en méér. <https://gezondmunstergeleen.nl/> , <http://ap.lc/nhMH1>

Bovenstaande voorbeelden laten zien dat gezondheidscentra een belangrijke functie in de zorg van burgers hebben omdat zij in de wijk staan, dichtbij burgers. De aanwezigheid van meerdere disciplines geeft hen een centrale plek in het zorgverlening aan burgers. Langzaam zie je ook dat er welzijnsfuncties in het centrum zijn opgenomen. Enkele centra ontwikkelen zich tot echte ontmoetingsplaatsen voor de burgers en willen veel meer de brug slaan naar de gemeenschap.

Nieuwe GGZ

- Blauwe GGZ is onderdeel van de proeftuin Blauwe Zorg en daarmee van de Nieuwe GGZ. Het uitgangspunt van de Nieuwe GGZ is dat de cliënt centraal staat en de hoofdrol speelt in het persoonlijk herstelproces. Belangrijke basis is het concept Positieve Gezondheid. De nieuwe benaderingswijze richt zich, naast het behandelen van de symptomen, op het versterken van de persoonlijke weerbaarheid en maatschappelijke participatie. De ambitie van de Nieuwe GGZ in Zuid-Limburg is om in een gezamenlijk meerjarenbeleid inhoud te geven aan een geestelijke gezondheidszorg die effectief ondersteunt in de balans tussen kwetsbaarheid en weerbaarheid en dit zo veel als mogelijk uitvoert in de eigen omgeving. De samenwerking met andere maatschappelijke

voorzieningen en naasten zijn daarbij cruciaal. <https://www.mumc.nl/actueel/nieuws/op-naar-de-nieuwe-ggz> en <https://www.jongebreinonderzoekfonds.nl/column-prof-dr-jim-van-os>

- MijnBreincoach is een bewustwordingscampagne en app voor hersengezondheid gelanceerd tijdens Brain Awareness Week op 17 maart. De digitale tool, ontwikkeld door het Alzheimer Centrum Limburg, is er op gericht om de hersenen gezond en vitaal te houden en op die manier het dementierisico op latere leeftijd te verkleinen. Met eenvoudige veranderingen in leefstijl kunnen burgers hun hersenen gezond houden en daarmee het risico op dementie verkleinen. De MijnBreincoach-app helpt mensen om inzicht te krijgen in hun eigen hersengezondheid. Alzheimer Centrum Limburg werkt samen met het Actiecentrum. De inspiratiesessie van september zal het thema van gezond ouder worden behandelen. <https://www.mumc.nl/actueel/nieuws/preventie-van-dementie-heb-je-zelf-de-hand>

Scholing:

- Het Actiecentrum Limburg Positief Gezond richt zich primair op professionals in het sociale domein. Om burgers gezonder en vitaler te maken willen we deze professionals scholen in het gebruik van Positieve Gezondheid. Op verschillende plaatsen in Limburg hebben organisaties daartoe zelf initiatief genomen. Om aan een toenemende behoefte van professionals aan scholing is in de Voorjaarsnota tegemoet gekomen door uitvoering te geven aan het voornemen in de Voorjaarsnota om € 1 mln. te reserveren voor de scholing van professionals in Limburg op het gebied van Positieve Gezondheid. Op dit moment worden in een bestek de randvoorwaarden voor deze opdracht geformuleerd. In januari 2019 moet er gestart kunnen worden met een programma.
- Het afgelopen jaar heeft het Institute for Positive Health cursussen in Limburg aangeboden om professionals en vrijwilligers te scholen in Positieve Gezondheid. De eerste lichting van 13 cursisten heeft haar certificaat gekregen.
- Zowel Fontys Paramedische Hogeschool als Zuyd Hogeschool zijn lid van het Actiecentrum Limburg Positief Gezond. De hogescholen ontwikkelen onderwijs en activiteiten gericht op PG voor hun studenten. Zo is Fontys bezig om een online cursus rondom Positieve Gezondheid op te zetten. Het idee is om een deze Online module in beperkte vorm ook beschikbaar te maken voor een breed publiek. Ook zijn er contacten met andere afdelingen van Fontys (pedagogiek en de nieuwe PABO) om PG bredere bekendheid binnen de hogeschool te geven.
- In de proeftuinen Blauwe Zorg en Mijn Zorg zijn of worden de beroepskrachten geschoold in het toepassen van Positieve Gezondheid in hun werk. Positieve Gezondheid biedt een gezamenlijk referentiekader dat essentieel is voor een gezamenlijke mentaliteit onder de professionals in de Blauwe Zorg en Mijn Zorg-wijken. Bovendien biedt Positieve Gezondheid een gespreksinstrument om de gewenste perspectieven in de fase van vraagverheldering en handeling op te pakken. In Mijn Zorg krijgt een dergelijke scholing vorm. En vanuit corporatie Heerlen STAND-BY! is de vraag bij de Provincie neergelegd om alle professionals en mantelzorgers in de wijken in Heerlen te scholen. Dit is een grote impuls om Positieve Gezondheid onder professionals te verspreiden.

Onderzoek

- Naar de effecten van Positieve Gezondheid wordt onderzoek gedaan op verschillende plaatsen in Limburg. De proeftuinen Blauwe Zorg en Mijn Zorg worden gevolgd via promotie-onderzoek in een proces- en effectevaluatie. Ook is er onderzoek gedaan naar de projecten anderhalvelijnszorg die deels gebaseerd zijn op Positieve Gezondheid. Er is behoefte om het hele proces van Limburg

Positief Gezond te monitoren vanwege het unieke karakter ervan. Hierover zijn gesprekken gestart met ZonMw.

- Vanuit de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) heeft een student (Job Kortooms) in samenwerking met de afdeling sport van de gemeente Venlo onderzoek gedaan naar de Positieve Gezondheid van middelbare scholieren en de relatie met achtergrondkenmerken zoals geslacht, schoolniveau, leerjaar en gezinssituatie. Dit onderzoek kan bijdragen aan de doelstelling van de gemeente Venlo om de jeugd vitaler en gezonder te maken.

(Georganiseerde) burgers/ zorgzame gemeenschap:

- Peel Geluk: "[Peelgeluk voor jou en Meijel](#)" is een belevingsnaam ter promotie van Meijel. Het is datgene wat jou gelukkig maakt, samen met andere inwoners van Meijel. Dit past goed bij het gedachtegoed van Positieve Gezondheid, en daarom is de samenwerking met het Actiecentrum gezocht. Tijdens een bijeenkomst in maart is gekeken naar hoe we elkaar kunnen helpen om nóg gelukkiger te worden, elkaar kunnen inspireren en (nieuwe) verbindingen kunnen leggen. Het was een initiatief van het Dorpsoverleg, samen met de Stichting Peelport. Iedereen was welkom; zorginstellingen, (huis)artsen, gemeente, verenigingen, bedrijven, onderwijsinstellingen, particulieren en vrijwilligers. Er was belangstelling van zo'n 70 mensen. <https://youtu.be/o1JWHlte0Ec>

Maatschappelijke organisaties:

- Aan de algemene ledenvergadering van de KBO Limburg is op 13 juni een brede introductie gegeven over Positieve Gezondheid. De KBO Limburg wil aandacht geven aan eenzaamheid onder haar leden, met name de kwetsbare groep 85-plussers en verwacht dat Positieve Gezondheid hiervoor een goed instrument is. Het doel is om bestuurders te informeren en enthousiast te maken, zodanig dat zij ambassadeur van Positieve Gezondheid worden. Deze eerste introductie was ook bedoeld om een format te bedenken voor de regiobijeenkomsten, die in de periode september-november plaatsvinden.
- Burgerkracht Limburg neemt deel aan het Actiecentrum Limburg Positief Gezond. Vandaaruit ontwikkelt zij activiteiten voor burgers en legt zij verbindingen met organisaties over het toepassen van het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. De focus en inzet zijn steeds het perspectief en de behoeften en wensen van de burgers. Diverse lezingen zijn verzorgd over Positieve Gezondheid, onder andere bij de Zonnebloem, Arcus College, Buddyzorg Limburg, Beweegmarkt Venlo, Spil in de Wijk, VAR Zuyderland, e.d. Deze lezingen worden op maat gegeven.

HR-Beleid

Provincie Limburg, de gemeenten Sittard-Geleen en Kerkrade, Politie Limburg, Brandweer Zuid-Limburg, Zorg aan Zet zijn organisaties die Positieve Gezondheid in hun HR-beleid willen doorvoeren. Het gaat dan om kijken naar medewerkers vanuit een wederkerige relatie: ben ik van meerwaarde voor de organisatie en ontleen ik betekenisgeving aan mijn baan, ben ik 'fit for the job' en hoe houd ik me zo en wat doet mijn werkgever voor mijn persoonlijke ontwikkeling en wat zijn de geboden mogelijkheden, hoe voer ik een functioneringsgesprek, wat zijn redenen van ziekteverzuim? Deze toepassing van Positieve Gezondheid staat nog aan het begin van haar ontwikkeling.

Arbeid

Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Kompas (samenwerkende gemeenten Nuth, Voerendaal en Simpelveld) willen in een jaar ongeveer 70 personen, met onbenut arbeidspotentieel, een traject laten

volgen. In dit traject worden zij begeleid door een mentor volgens de uitgangspunten van Positieve Gezondheid naar een zinvolle dagbesteding, als het kan naar betaald werk. Kandidaten worden aangeleverd door ISD Kompas en A4Works. Een aantal mentoren zijn inmiddels getraind in Positieve Gezondheid. Dit traject wordt vanuit de Sociale Agenda Limburg ondersteund.

(Inter)nationale aandacht:

- [De Stichting euPrevent | EMR](#) ondersteunt grensoverschrijdende samenwerking tussen professionals en organisaties die zich inzetten voor het behoud, de bevordering en het herstel van de volksgezondheid in de Euregio Maas-Rijn. Langs programmalijnen wordt euregionale samenwerking gestart. In september 2016 is euPrevent gestart met het drie jaar durend project 'Senior Friendly Communities' (SFC). Dit project is een samenwerking van verschillende partners uit de Euregio Maas-Rijn (EMR). Het project richt zich op actief ouder worden in seniorenvriendelijke gemeenten. Burgerkracht Limburg heeft voor dit project vrijwilligers opgeleid om workshops aan burgers te kunnen geven. Er staan 20 workshops gepland en deze zijn toegespitst op de thema's depressie en dementie bij ouderen. <https://www.euprevent.eu/nl/sfc>
- In België heeft de Christelijke Mutualiteit (CM) belangstelling voor het concept Positieve Gezondheid. Deze grootste ziekenfondsverzekeraar in België heeft behoefte aan een omslag in denken over gezondheid en heeft hierover intensief contact gehad met het Institute for Positive Health. Op haar congres Samen voor Positieve Gezondheid op 1 juni 2018 heeft CM deze omslag vorm en inhoud gegeven door zich als *gezondheidsverzekeraar* te affichereren. <https://www.cm.be/gezondheidsfonds>. Op dit congres hebben het Actiecentrum en zorgverzekeraar CZ presentaties gegeven over de aanpak in Limburg, die als inspiratiebron voor België geldt. http://www.standaard.be/cnt/dmf20180525_03530714
<https://www.standaard.be/tag/christelijke-mutualiteiten>
Inmiddels is er een Belgische website Positieve Gezondheid actief. <https://www.mijnpositievegezondheid.be>
- Een werkbezoek van een Japanse delegatie van Orange Home Care Clinic, Fukui City, een innovatief en gezondheidscentrum heeft de Provincie bezocht om kennis en ervaring op te doen over Positieve Gezondheid. In Japan is Positieve Gezondheid populair aan het worden. Arts-directeur Hiroyuki Beniya is een voortvarende en innovatieve arts in Japan. Hij zoekt inspiratie voor verder ontwikkelingen van de rol van Orange Home Care Clinic en wil dit doen vanuit Positieve Gezondheid. <https://limburgpositiefgezond.nl/japanners-komen-kijken-hoe-p-g-werkt>
- Een Italiaanse delegatie van 17 artsen en ziekenhuisdirectie uit de regio Venetië heeft in het kader EU PRevent de Provincie bezocht. Het Actiecentrum heeft een presentatie verzorgd. <https://twitter.com/LimburgPosGez>
- congres Limburg Positief Gezond op 2 november: er komen vele verzoeken binnen voor lezingen over Positieve Gezondheid bij het Actiecentrum. Er wordt steeds een scherpe afweging gemaakt of het zinvol is hieraan te voldoen. Interessant is dat Limburg landelijk als een voorbeeld geldt van de toepassing van Positieve Gezondheid. Om aan de (landelijke) belangstelling tegemoet te komen, wordt een congres georganiseerd op 2 november. Hier willen we laten zien hoe Positieve Gezondheid in de praktijk werkt en hoe de provincie erin slaagt de 1° Positief Gezonde Provincie te worden. <https://limburgpositiefgezond.nl/limburg>.